

Advies aan Provinciale Staten	
T.b.v. Statenvergadering d.d.	28 juni 2021 (uitloop 5 juli 2021)
Commissie	Economie, Financiën en Bestuur
Datum commissievergadering	14 juni 2021
Onderwerp: Voordracht 37: Statenvoordracht provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij	

Uw contactpersoon

M.C.A. de Zwart
AD/STG

Doorkiesnummer 023-514 3756
zwartm@noord-holland.nl

21 juni 2021

1 | 4

De commissie Economie, Financiën en Bestuur adviseert om de voordracht als besprekstuk te agenderen voor de PS vergadering van 28 juni 2021.

Voor de gemaakte opmerkingen en vragen over de voordracht zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag EFB 14 juni 2021:

6.a. Voordracht provinciale deelname in Regionale Ontwikkelingsmaatschappij

Mw. **Gonggrijp** (D66) hoort graag hoe implementatie van kennis wordt geborgd. Hoe kunnen de gemeenten de komende periode blijven bijdragen gezien de huidige financiële problemen? Hoe wordt de controlerende taak van PS, een van de vele partijen, geborgd? Hoe wordt getoetst of de doelstellingen gehaald worden? De opdracht aan de fondsmanagers is 100% revolverendheid met inflatie, maar hoe worden deze uitgangspunten gerealiseerd?

Dhr. **Carton** (PvdA) is blij dat alle documenten nu volledig zijn voorgelegd. Er bestaan zorgen over de weerbaarheid van allerlei governance-structuren, subsidieregelingen en fondsen in de provincie. Hoe houden GS grip op al deze processen en wat is de verhouding met gelden uit andere fondsen? Hoe houden GS grip op het bereiken van doelstellingen door de ROM en hoe blijven PS betrokken?

Dhr. **Hoogervorst** (SP) is minder positief, omdat het democratische gehalte heel onduidelijk beschreven is. PS is een van de vele partijen, dus welke rol hebben PS bij de uitvoering door de ROM? De bedragen bij elkaar opgeteld komen uit op € 110 miljoen en niet op de totaal beschikbaar gestelde fondsen van € 160 miljoen. De gemeenten in NHN moeten gezamenlijk € 13 miljoen inleggen, maar is dit wel mogelijk? Hoe wordt de besluitvorming van raden verwerkt aangezien de start al is voorzien op 1 juli? Hoe wordt het deel voor ontwikkeling binnen het fondsvermogen dat niet revolverend is, ingezet? Op basis waarvan vindt eventuele samenvoeging van gelijkwaardige fondsen plaats, wanneer vindt dat plaats en wie besluit erover? Het moet inzichtelijk blijven waar het publieke geld aan besteed zal worden. Welke deel van de bedragen komen weer terug naar de provincie?

Ines **Kostiç** (PvdD) deelt de zorgen over de democratische controle. Zijn GS op de hoogte van de klimaat- en biodiversiteitscrisis die elkaar kunnen versterken en gelijktijdig bestreden moeten worden? Er is vrijwel geen aandacht voor biodiversiteit en voorkomen moet worden dat investeringen door de ROM in klimaat de biodiversiteitscrisis verergeren. Zijn GS bereid dit beter te borgen? Door de biodiversiteitscrisis groeien de

risico's op pandemieën. Kunnen GS zoveel mogelijk garanderen dat de ROM niet investeert in activiteiten die risico's op pandemieën verhogen? Kunnen GS verzekeren dat er niet zal worden geïnvesteerd in dierproeven en andere vormen van dierenleed?

Dhr. **Heijnen** (CDA) is blij met de oprichting van de ROM. Hoewel duurzaamheid belangrijk is, is het goed dat breder naar het mkb en economische belangen gekeken wordt. Waarom wordt in de economische focus vooral een relatie gezien met de topsectoren landbouw, water, voedsel, gezondheid en zorg en veiligheid? Andere sterke sectoren in de provincie, zoals de creatieve industrie, maakindustrie en logistiek krijgen geen focus en lijken buiten de boot te vallen. Het ROM is complementair aan het huidige ecosysteem van economische instrumenten, wat is de visie op langere termijn wanneer deze instrumenten wellicht meer met elkaar vervlochten raken?

Dhr. **Klein** (CU) is positief over de ROM en de doelen. De opmerkingen van de PvdD worden ondersteund. Er is geen dekking nodig voor de kapitaalstorting, maar wanneer ziet men de uitgaven van de fondsen terug op de begroting? 't Gooi zet zich in voor de samenwerking met de ROM Regio Utrecht, hoe komt het dat 't Gooi zich op Utrecht richt en waarom is het niet gelukt om deze regio aan boord te krijgen? De MRA-regio zal straks verdeeld zijn over 3 verschillende ROM'en.

Mw. **Van Meerten** (VVD) is blij met de focus van de ROM op het innovatief mbk en de VVD zal de voordracht steunen. Na verstrekking van de lening heeft de provincie geen directe sturingsmogelijkheden meer op de investeringen, maar wat kunnen GS dan nog doen om mogelijke schade te beperken? Wat zijn de gevolgen van ontbrekende participatie en bijdragen door gemeenten en gaat dit lastiger worden met het oog op de investeringen? Hoe ziet plan B eruit?

Dhr. **Dulfer** (GL) is positief over het voorstel. Het is een goed vehikel de komende jaren voor groen herstel uit de crisis waarmee de provincie kan afstemmen met het Rijk en Europa over beschikbare fondsen die via een ROM lopen. Wat zijn de consequenties voor bedrijven gevestigd in gemeenten die niet kunnen meedoen? Zijn zij uitgesloten van de fondsen of kunnen zij er op andere wijze toch aan meedoen? Hoe denken GS om te gaan met deelnemingen in de toekomst? Lopen die allemaal via de ROM of willen GS de vrijheid behouden om naast de ROM, eigen deelnemingen aan te gaan op eigen voorwaarden?

Mw. **Bezaan** (PVV) heeft gemengde gevoelens bij de voordracht, want het ROM bestaat uit twee investeringsfondsen, een transitiefonds voor investeringen in de energietransitie en circulaire economie en een mkb-fonds gericht op groei en innovatie. Waarom worden deze twee fondsen opgericht? Omdat kostbare duurzame innovaties zonder overheidssteun in de startfase niet van de grond komen of als de risico's niet voldoende gedekt kunnen worden en dat mag wat kosten. GS zijn voornemens een kapitaalkrediet van € 40 miljoen beschikbaar te stellen maar met een risico van 30%, ofwel € 12 miljoen. Om risico's te verkleinen wordt ingezet op kwalitatief hoogwaardige fondsmanagers, maar waaraan moet men dan denken? De PVV vindt dat de provincie geen bank moet zijn voor de energietransitie en dat de markt haar werk moet doen. Niettemin zullen deze fondsen er toch komen maar dan moeten zij wel ingezet worden voor de juiste zaken. Daarom dient het transitiefonds zoveel mogelijk gebruikt worden voor noodzakelijke investeringen voor kernenergie. Het uitgangspunt is om iedere 4, 5 jaar de voortgang en exit-strategie op fondsniveau te evalueren. Elke aandeelhouder heeft het recht de bestuursovereenkomst op te zeggen binnen 3 maanden na een periodieke evaluatie. De PVV stelt voor elke 3 jaar te evalueren, gezien het vele belastinggeld dat ermee gemoeid is en mogelijk snelle wijzigingen van de politieke en maatschappelijke realiteit.

Dhr. **Kohler** (JA21) is blij met besteding van gelden aan het mkb. Klopt het dat voor elke euro publiek geld er € 3 privaat ingestoken wordt, want daarbij is vaak sprake van allerlei verkapte subsidies waardoor op meerdere wijzen publiek geld wordt geïnvesteerd. Daarom pleit hij voor meer toezicht in de governance-structuur. Wat betekent het precies om als agendalid aan te sluiten? Hoe wordt de Raad van Commissarissen samengesteld? Is dit een taak voor GS of krijgen PS sturingsmogelijkheden (die overigens totaal ontbreken bij PDNH).

Gedeputeerde **Zaal** antwoordt dat € 100 miljoen van de € 160 miljoen voor duurzame transitie is bestemd en € 60 miljoen voor mkb-bedrijven om groen dan wel innovatief investerend uit de crisis te komen. Aan alle (ook kleinere) gemeenten wordt ten behoeve van de ondernemers de mogelijkheid geboden om deel te nemen. Het groene transitiefonds ziet op klimaat en circulaire economie en dat dekt een deel van de biodiversiteitsdoelen af maar niet allemaal. Naast die keuze zijn er ook andere provinciale instrumenten beschikbaar om de biodiversiteit te bevorderen. Het mkb-fonds is breder en is er een no harm-principe opgenomen op uitdrukkelijke wens van GS om geen schade te veroorzaken aan de ambities klimaat en duurzaamheid. Er wordt een aantal sectoren genoemd, maar dat betekent niet dat andere sectoren zijn uitgesloten.

Ines **Kostiç** (PvdD) verzoekt het no harm-principe door ROM ook toe te laten passen op de biodiversiteit.

Gedeputeerde **Zaal** meldt dat het gaat om investeringen in duurzame bedrijven in brede zin. Het no harm-principe is uitonderhandeld met andere partijen en daarmee is men uniek in vergelijking met andere mkb-fondsen en instrumenten. Er komt nu een instrument bij dat het ecosysteem compleet maakt en dat is ook nodig om de aansluiting op het Rijk en Europa te borgen want vermoedelijk zal het herstelplan van het Rijk via de ROM's worden geïmplementeerd in de regio's. **GS vinden het verstandig om nu niet in te grijpen in bestaande instrumenten, maar naar de toekomst toe wordt ingezet op een vereenvoudiging van alle instrumenten bijvoorbeeld bij een nieuwe tranche of bij heroverweging van overeenkomsten. Zij zegt toe dat wanneer dat aan de orde is, in gesprek wordt gegaan met PS.** Er wordt gestart met een basis-ROM en dat is een kans om het ecosysteem te vereenvoudigen, dat is van belang voor ondernemers zodat zij de provincie gemakkelijk kunnen vinden. Gemeenten worstelen met de vraag om hierin te investeren wanneer de financiën dat niet toelaten, maar veel gemeenten vinden het een belangrijk instrument om ook de vergroening aan te jagen, daarom is er veel vertrouwen dat gemeenten wel gaan meedoen. De MRA-exploitatiekosten worden door de MRA betaald en in NHN wordt nog gesproken over de verdeling van de exploitatiekosten. Niet alle gemeenten doen mee, maar dat heeft geen consequenties voor de bedrijven in die gemeenten. In een samenwerkingsovereenkomst zal met de ROM Utrecht afgestemd worden aan welke ROM bedrijven in bijvoorbeeld 't Gooi meedoen, maar EZK staat niet toe dat gemeenten aan meer dan één ROM deelnemen. Een andere mogelijkheid is dat gemeenten in de Gooi- en Vechtstreek meedoen aan het groene transitiefonds, dan zitten ze voor het mkb-fonds bij Utrecht en voor het transitiefonds bij Noord-Holland. Hierover vindt goede afstemming plaats. De keuze om mee te doen aan het transitiefonds is aan elke gemeente afzonderlijk. PS geven de kaders mee en doen suggesties en geven specifieke ideeën mee, want uiteindelijk wordt het aan het bestuur, het fondsbeheer en de Raad van Commissarissen overgelaten om de fondsen te besteden, want daar zit de expertise. De deelnemingen komen terug in de jaarrekening, er kan jaarlijks over gesproken worden en er wordt elke vier jaar een evaluatie uitgevoerd. Dat is een goed moment om bij te sturen. **Zij zegt toe dat tussentijdse specifieke ontwikkelingen met de commissie gedeeld worden, met name over de vraag of de doelstellingen worden gerealiseerd. Het beleidsplan wordt niet door PS vastgesteld, maar dat kan wel met PS besproken worden. GS zullen goed volgen of de ROM de doelstellingen gaat bereiken maar als**

aandeelhouder heeft men een goede positie en zal men deze positie inzetten om ontwikkelingen te beïnvloeden. In dat geval zullen GS terugkomen bij PS.

Gedeputeerde **Pels** meldt dat de exploitatiekosten via de MRA lopen. Tegenover de risico's staan de waarden van de deelnemingen, maar de vraag is wanneer men het risico moet nemen want op dat moment gaat het geld kosten. Daarom is het noodzakelijk dat er voor het risico een voorziening wordt getroffen om een inbreuk op de algemene reserve te voorkomen. Per tranche zal een risicovoorziening beschikbaar gesteld worden.

Tweede termijn

Ines **Kostiç** (PvdD) vindt het teleurstellend dat GS niet willen inzetten op borging van biodiversiteit, er zal daarom een motie ingediend worden. De vraag over het voorkomen van investeringen in zaken die dierenleed veroorzaken, wordt herhaald.

Mw. **Gonggrijp** (D66) vraagt hoe het risico wordt gemonitord op het moment dat er een nieuwe tranche beschikbaar wordt gesteld. Hoe vindt de 100% revolverendheid en inflatie plaats en zijn hier risico's aan verbonden?

Dhr. **Kohler** (JA21) heeft geen antwoord gekregen op zijn vraag over de governance-structuur. Gedeputeerde **Pels** antwoordt dat bij het monitoren van de risico's op dezelfde wijze wordt gehandeld als bij PDNH. Het fonds zelf dient de waardering van de deelneming te bepalen en wanneer daar wijzigingen in optreden, zal hierover in hun jaarstukken gerapporteerd worden. Aan de hand hiervan zal het effect op de risicovoorziening van de provincie gemonitord worden.

Gedeputeerde **Zaal** heeft de risicoprofielen bij de andere ROM's goed bestudeerd en daarop is deze ROM gebaseerd. Zij belooft om met andere aandeelhouders te bespreken hoe investeringen in dierproeven kunnen worden voorkomen, want dat is een belangrijk thema. Het is aan het fondsbeheer met input van de directie om te kiezen voor de juiste investeringen met maximale revolverendheid. Hierop zal gemonitord en geëvalueerd worden en kan eventueel bijsturing plaatsvinden.

De **voorzitter** constateert dat de voordracht als bespreekstuk naar PS wordt doorgeleid.